

УДК 766.5:778

СЮЖЕТНА ІЛЮСТРАЦІЯ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ І. НЕЧУЯ- ЛЕВИЦЬКОГО «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»)

КРОТОВА Тетяна, СЕМЕНЧУК Єлизавета

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
krotovat@ukr.net, semencukliza91@gmail.com

Дослідження присвячено аналізу ролі сюжетної ілюстрацій у книзі. Розкрито важливість впливу ілюстрацій на читача та особливості використання сучасних технологій з метою надання нових можливостей в сприйнятті інформації читачем. Представлено порівняльний аналіз ілюстративної книжкової графіки кінця ХХ – початку ХХІ ст. на прикладі твору І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

Ключові слова: графічний дизайн, книжкова ілюстрація, сюжет, вплив на читача, сучасні технології, оформлення книги.

ВСТУП

Книжкова ілюстрація виконує важливу функцію для читача, адже допомагає осмислити роль книги, спрощуючи розуміння тексту. На сьогоднішній день ми можемо відчути на собі суттєвий вплив нових технологій на методи створення книжкової ілюстрації. Зазвичай художник і письменник докладають спільних зусиль у розробці ілюстрацій до певних фрагментів тексту, маючи на меті якнайліпше розкрити змістову складову твору і передати суть шляхом застосування графічних образів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є аналіз академічного та сучасного підходів у сюжетній ілюстрації.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Період ХХІ століття є періодом, в якому не існує кордонів. Це період технологій та інновацій, завдяки яким мистецтво набуває нових форм та значень, вдосконалюючи минуле з метою створення нового [1]. Проектування книги відбувається спільним творінням письменника та художника, що є нерозривно пов'язаним процесом. Книжкові ілюстрації виконують зображальну функцію, що дає змогу читачеві якнайкраще уявити літературні образи до найменших деталей [2]. Вплив ілюстрації на людину також залежить від її віку. Більш складний процес зображення та слова можна помітити у книжках для підлітків та дорослих передаючи художньо-концентроване вираження реального життя. Стосовно маленьких дітей, найяскравіше виражений образ у книжці-картинці, де малюнок і текст утворюють єдність. Книжкові ілюстрації

стимулюючи уяву людини впливають на формування креативної свідомості та особистості [2].

З метою аналізу виразних засобів в академічному та сучасному підходах у створенні сюжетної графіки, проаналізуємо видання кінця XX – початку XXI століття. Звернемося до ілюстрацій українського графіка, Анатолія Базилевича (07.06.1926) до соціально-побутової повісті українського письменника І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я». Це класична кольорова ілюстрація, яка гармонічно поєднана з текстом, чітко передає емоції персонажів, вбрання та звичаї українського народу. Серію ілюстрацій художник виконав у 1980 році [3] (рис. 1).

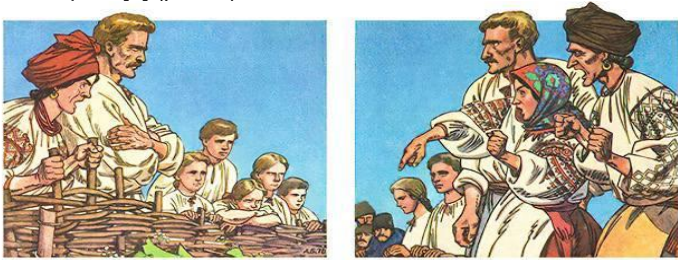

Рис. 1. а,б - ілюстрації до твору «Кайдашева сім'я», А. Базилевич, 1980 р. [3]

Сучасні митці все більше використовують інноваційні технології. На сьогоднішній день графічний дизайн тісно пов'язаний з технологіями, які розширюють виразні можливості. За допомогою цифрових технологій створення ілюстрацій можна розробити за мінімальний період часу [1].

Завдяки розвитку технологій змінюється обличчя мистецтва, що робить його живим та активним. Ілюстрації книг вдосконалюються, фотомонтажі набирають популярності, а елементи плакатності вбираються в ілюстрації [1].

Завдяки графічним редакторам та програмам перед авторами відкривається безліч можливостей. Такими програмами є: Adobe Photoshop, Autodesk SketchBook, MyPaint, Artweaver та ін. Вони надають можливість створювати зображення та редагувати його за допомогою різноманітних інструментів, які аналогічні інструментам художника. Також однією з багатьох можливостей програм є анімація, яка дозволяє створювати, редагувати існуючі анімаційні зображення та багато інших функцій [1].

Прикладом сучасного ілюстрування твору «Кайдашева сім'я» є робота Валерії Ляшенко (18.08.1987), м. Київ. Вона є випускницею Державної академії дизайну і мистецтва імені Бойчука 2015 року, є сучасним графіком. Її творчість охоплює різноманітні жанри і техніки, включаючи графіку, книжковий дизайн, а також роботу з цифровою графікою. Валерія відома своєю унікальною стилістикою, де поєднується традиційна графіка з сучасними тенденціями. Також її роботи відзначаються яскравими кольорами, складними композиціями, виразними образами та представлені на виставкових просторах як в Україні, так і за її межами [4]. Сюжетну ілюстрацію до вищезазначеного твору вона виконала у техніці колаж (рис. 2).

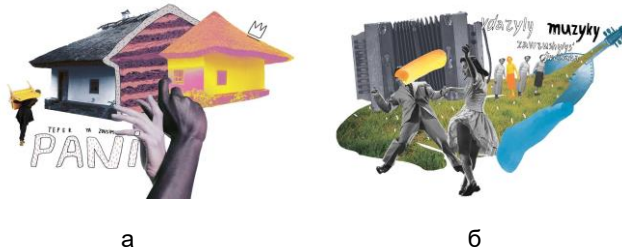

Рис. 2. а,б - ілюстрації до твору «Кайдашева сім'я», В. Ляшенко, 2015 [4]

ВИСНОВКИ

Значення ілюстрацій у книзі є дуже важливим і має великий вплив на читача. Він отримує емоції та враження не тільки від тексту, а й від зображення у книзі. У дослідженні нами проаналізовано приклад класичної української графіки 1980 р. в особі Д. Базилевича та приклад сучасної ілюстративної графіки у техніці колажи В. Ляшенко. За результатами порівняння бачимо, що Д. Базилевич використовує фольклорні мотиви та академічну манеру ілюстрування, натомість сучасна ілюстрація представлена нетрадиційним підходом та орієнтована на емоції та асоціацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ілюстрації та нові способи її створення. URL: <https://ipio-books.com/ilyustratsiya-ta-novi-sposobi-yiyi-stvorennya/>
2. Книжкова ілюстрація. URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Книжкова_ілюстрація
3. Історія написання повісті Нечуя-Левицького "Кайдашева сім'я" URL: <https://ukrlib.in.ua/istoriya-napysannya-povisti-nechuya-levytskogo-kajdasheva-sim-ya.html>
4. Нечуй-Левицький І. Кайдашева сім'я. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/kajdasheva-sim-ja-1409392.html>
5. Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі: монографія / М. В. Колосніченко та ін. Київ: КНУТД, 2022. 226 с.

KROTOVA T., SEMENCHUK Y.

STORY ILLUSTRATION OF THE LATE XX - EARLY XXI CENTURY (BASED ON THE EXAMPLE OF I. NECHUY-LEVYTSKYI'S THE KAYDASHEV FAMILY)

The study is devoted to the analysis of the role of story illustrations in a book. The importance of the influence of illustrations on the reader and the peculiarities of using modern technologies to provide new opportunities for the reader's perception of information are revealed. A comparative analysis of illustrative book graphics of the late XX - early XXI centuries is presented on the example of the work by I. Nechuy-Levytsky's The Kaidashev Family.

Keywords: *graphic design, book illustration, plot, impact on the reader, modern technologies, book design.*